

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20 BARCELONA.	PREU DE SUSCRIPCIÓ Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals. Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18
---	--

LOS NOSTRES PATRICIS.

I.

EN LO CARRER D' ALCALÀ.

LO DIPUTAT.—(Caminant y parlant tot sol). Vaja nostre pá de cada dia. Es verdaderament fastidiós. Precisament a l' hora més bona per passejar, veste 'n al congrés a dormir una mica, com si un no tingues res més que fer. ¡Ah, no, no! Si no fos aixó d' haver d' anar a las sessions, la vida de diputat seria una cosa deliciosa.

II.

AL PEU DE LA ESCALINATA DEL CONGRES.

UN QWALSEVOL.—¡Epl! ¿Ahont va tant determinat? ¿Qué 's pensa que donan alguna cosa?
 LO DIPUTAT.—¡Ola! No me 'n adonava. ¿Cóm vá per dins?
 LO QWALSEVOL.—Bè: ara n' hi ha un que enrahona molt baixet, que 'm sembla que t'è tela tallada pera rato.
 LO DIPUTAT.—Y ¿hi ha gent?
 LO QWALSEVOL.—¡Psé! Regular. Al ménos hi ha dotze diputats.
 LO DIPUTAT.—Vamos, Déu n' hi do. ¿De qué s' ocupan?
 LO QWALSEVOL.—Home, ja s' hó pot pensar. Del ditxós tractat de comers.
 LO DIPUTAT.—¡Quín fástich! No saben acabarsho may.
 LO QWALSEVOL.—Ja t'è rahó. ¿Me vol creure a mi? Aném als toros.
 LO DIPUTAT.—(Agafantlo pe 'l bras). ¡Magnífich! En marka.

III.

SORTINT DELS TOROS.

LO QWALSEVOL.—¿Qué tal? No cal que diguin; a pesar de la decadencia del art, encara quedan en la nostra patria homes que saben sobreposarse a las preocupacions, y que empunyan la muleta ab serenitat y clavan un parell de banderillas de a quarta com qui 's menja una rosquilla.
 LO DIPUTAT.—Efectivament; aquí hi ha fibra, aquí hi ha sanch. L' esperit patrio viu encara, y mentres hi hajan homes d' aquestos, la nació espanyola brillará sobre las demès a pesar dels seus calumniadors. Y a propòsit; ¿ha vist l' interés que tothom ha prèns pe 'l pobre Pastor y pe 'l simpátich Cara-ancha?
 LO QWALSEVOL.—¡Y 's compren! Als homes que valen tothom los estima. Desgraciadament la política y aquestas ridiculas qüestions económicas ho absorbei-

xen tot, y aixó es la causa de que 'l poble no presti als aconteixements culminants tota la atenció necessaria.

LO DIPUTAT.—¡Com ha de ser! Vamos, dispensi; ja soch a casa. Si t'è gust de pujar...
 LO QWALSEVOL.—¡Estimando! Me 'n vaig al Ateneo.

IV.

A CASA 'L DIPUTAT.

LA SÉVA DONA.—¡Gracias a Déu qu' ets aquí! T' han vingut a buscar dugas vegadas.
 LO DIPUTAT.—¿Qui?
 LA DONA.—No ho sé: m' han dit que havias d' anar al Congrés immediatament.
 LO DIPUTAT.—¡Endavant! Ara que venia a dinar. ¡Encara dirán ser diputat...!
 LA DONA.—Bè ¿qué fas? ¿Te n' hi vas ó dinas?
 LO DIPUTAT.—¿Qu' han dit qu' era urgent?
 LA DONA.—Urgentíssim.
 LO DIPUTAT.—(Encaminantse a la porta). Vaja; aném-mhi. ¡Ves si aixó no dona ràbia!
 LA DONA.—Espé: t'è ja que te 'n vas sense menjar, prén alguna cosa.
 LO DIPUTAT.—Tens rahó: sigué previsor.
 LA DONA.—(Ficantli un llonguet y un grapat d' ametllas torradas a la butxaca). Tè: al ménos tot ananhi podrás rosegat una mica.

V.

EN LO SALÓ DE CONFERENCIAS.

LO DIPUTAT.—(Acostantse a un grupo d' amichs.) ¿Qué passa, senyors, que passa?
 UN AMICH.—Entri a dins a votar, corri que ja s' acaba.
 LO DIPUTAT.—Bè, pero ¿de qué 's tracta?
 L' AMICH.—¡Corri, no perdi temps! Ja l' hi explicarem després.
 LO DIPUTAT.—Bè ¿y qué haig de votar?
 L' AMICH.—Digui si; ¡corri, corri!
 LO DIPUTAT.—(Pegant una caixalada al llonguet). ¡Encara dirán ser diputat!

VI.

EN LO SALÓ DE SESSIONS.

UN SENYOR ALT.—....
 UN SENYOR BAIX.—....
 LO DIPUTAT.—(Alsantse ab magestat ab una ma al pit y remenant ab l' altra l' ametlla torrada de la butxaca). ¡Si!

C. GUMÁ.

MONEDA DE L' HISTORIA.

LA VENJANSA DE UN PINTOR.

En aquesta secció del nostre periòdich acostumém a donar per tota moneda xinxons y altra menudalla; pero avuy donarem una unsa al ménos.

Si es que materialment no la doném, al ménos re-goneixerán que la val la feta de un célebre pintor belga, Anton Wiertz, que vaig a explicarlos, si 'm dispensan l' obsequi de llegirme fins al últim.
 Y sense més preambuls, sigué-mhi:

Estava 'l tal pintor en aquella edat en que la fama comensa a obrir camí als artistes de mérit. Alguns quadros, y sobre tot dos ó tres retratos l' hi havian valgut universals elogis. Pels circols de Bruselas no 's parlava més que del porvenir de Anton Wiertz.

Naturalment, cobra fama y adquireix pretensions. Un notari vell que 's volia fer retratar per aquella celebritat naixent, vá ser lo primer de coneixeho.

Era 'l tal notari un home escarransit, un d' aquells tipos característichs que no 's confonen ab ningú més: una clepsa pelada, dos manyochs de cabells grisos als polsos, patilleta curta, front arrugat, ulls petits, llabís estrets y barba afeitada.

—¿Quán me costará 'l retrato? vá preguntar lo notari qu' era molt rich y excessivament avaro.
 —Déu mil franchs vá respondre 'l pintor.

Lo notari vá alsarse de la cadira, com si l' hi haguessen tirat una escopetada ab déu mil perdigons.

Per últim, a copia de regatejar convenen en tres mil. No es estrany: lo pintor era un verdader artista, l' hi vá xocar aquell tipo, y per amor al art, no per l' interés, vá admetre la rebaixa.

—¿Quán vol que vinga per comensar? pregunta 'l notari.

—Si no l' hi corra pressa, l' hi agrahiré qu' esperi uns quants dias, ja l' avisaré.

—Corrent: donchs hasta la vista.

Encare 'l notari no havia girat l' esquena, 'l pintor com si 's sentís tocat de una inspiració repentina, col·loca una tela al caballet, agafa 'ls pinzells, y ab una facilitat pasmosa, al cap de dos ó tres horas d' treballar, apareixia 'l boceto més perfecte de la fesomia del notari. A la tarde reanudá 'l treball, y al pondre 's lo sol, lo retrato estava fet. No hi faltavan més que uns quants tochs.

Al dia següent hi dona l' última má, y al mitj-dia pensant causar una gran sorpresa al notari, l' hi envia 'l retrato per conducto de un criat.

Lo retrato estava admirable, no sols per la fesomia y l' expressió, sinó per l' actitud. Lo fondo representava un despaig, y la figura, seguda davant de una taula plena de llibres y manuals, tenia més vida que l' original.

Lo criat se 'n vá endur l' obra del taller; pero al cap de mitja hora tornava carregat ab lo quadro.

—¿Y aixó? pregunta 'l pintor tot sorprès.

—Aquesta carta l' hi explicarà, respon lo criat, donantli una carta.

La carta deya aixis:

«Molt senyor mèu: no m' agrada que ningú 's l' urli de mi: soch una persona formal y no tolero burlas y ménos dels artistes. Haviam quedat que jo vindria al seu taller, y vosté s' ha emprés una familiaritat que no puch tolerar de cap manera. ¡Com si la mèva persona no valgués la pena de que se l' hi dediquessen unas quantas sessions! Jo volia 'l mèu retrato y vosté m' envia una cosa qualsevol que no se 'm sembla. L' hi torno y no conti ja ab la mèva visita. No 'm convé tenir relacions ab un artista que de una manera tant extranya compren la dignitat de la seva professió.

»Tinch l' honor de saludarlo:

FULANO DE TAL».

Lo pintor al principi vá riure's de aquella carta; pero després, reflexionantho millor, exclamà:

—Me l' has de pagar.

Y agafant los pincells y sense tocar la figura, cambiá 'l fondo del quadro.

Lo despaig vá transformarse en una paret de calabos ab una reixa; lo silló ab una banquetta; l' escriptori ab una taula ordinaria, y 'ls llibres y manuals ab un cantí d' aygua y un pá enstat.

Dessobre del quadro hi colocá un rétol que deya: «En la presó per deutes», y vá enviarlo á casa de un negociant de quadros lo més conegut de la ciutat, com si diguéssim, á ca 'n Parés de Bruselas.

Es inútil dir que vá cridar l' atenció de una manera extraordinaria. Tot lo dia hi havia un grupo compacte davant del aparador, y tothom regoneixia lo retrato del notari.

Aquest al saberho y donarse compte dels comentaris, xascarrillos, qüentos y epigramas que provocava aquella exposició, pren un dia 'l sombrero y se 'n vá á casa del artista.

Ab los llabis tremolosos de rabia, l' hi exigeix que tregui 'l quadro desseguida.

—De cap manera, respon lo pintor ab molta sanch freda.

—L' hi seguiré una causa de injurias.

—¿Ab quin dret, senyor mèu?

—Vosté 'm representa com un trampista, capás de anar á la presó per deutes.

—¿Vosté?

—Si: perque aquella figura es lo mèu retrato.

—No, s' equivoca, jo tinch en mon poder una carta suscrita per vosté en la qual me diu que 'm retorna 'l retrato perque no se l' hi sembla.

Lo notari vá tornarse de mil colors.

Llavors, passant de l' indignació á la suavitat, tracta de conseguir de bonas en bonas lo que de malas en malas l' hi era impossible.

—Bueno, digué, envihi al despaig á cobrar los 3.000 franchs y retiri 'l quadro del aparador.

—¿Ah no senyor! Avants podia cedirlo per 3.000 franchs; pero are 'n val 15.000.

—¿Cóm s' enten!

—Al péu de la lletra: vosté compendrà molt bè que una obra que ha cridat tant l' atenció, no pot donarse per ménos.

—Vaji á la porra.

Y 'l notari sortí del taller tot enfutismat.

Per desgracia al tornarse 'n á casa, passa per davant de la botiga, ahont s' exposava 'l quadro, y veu que 'l grupo era més numerós que may, que 'ls comentaris eran més picants que may, y que las riallas que feyan tots al veure 'l passar, eran d' aquellas que creman las gallas.

En vista d' aixó, gira qua confós y avergonyit y se 'n torna al taller del pintor:

—Caballer, diu, he reflexionat millor: l' hi firmaré un teló de 15.000 franchs: vaji al banch á cobrarlos y que 's retiri 'l quadro immediatament.

Resposta del artista:

—¿Diu vosté que ha reflexionat millor? Donchs jo també: are tinch una idea molt bona.

Al notari se l' hi tornava la pell de gallina.

—Diga quina idea té?

—La idea de rifarlo. Passejaré 'l quadro per tot Bruselas, y á dos franchs lo bitllet, molt será que no 'n vengui 15 mil: aixis me valdrá 30.000 franchs.

Lo notari, á la idea de veure 's passejar, exposat á la vergonya pública, vá esborronarse, y espurnejantli 'ls ulls, digué:

—Per mort de Déu, no siga cruel... tingui, l' hi firmo aquest taló de 30.000 franchs y envihi lo quadro á casa.

Lo pintor vá deixarse enternir, y admeté 'l taló.

L' endemá enviá á cobrarlo al banch.

Se ficá 3.000 franchs á la butxaca, y 'ls 27.000 restants los enviá á una casa de beneficencia.

Aixis arrodoni la seva venjansa lo pintor Anton Wiertz de Bruselas.

Y no sols arrodoni la seva venjansa, sinó la seva fama, ja que aquesta feta vá valerli universals aplausos.

A. DEL F.

UN TORO.

La rahó 's dona hasta á un toro.

Fill ne só d' Andalusia,
(de la terra de la «sal»),
per amo, un marqués tenia
senyor de molt capital.

Y fou ma sort tant estranya,
que maleheixo tal sort,
puig per ser nascut á Espanya
estich condemnat á mort.

Y mort la més baixa
devant de la gent,
per un hom' que 'l pagan
ben «decentament».

«Carnicero» van posarme
quan vaig vindre á n' aquest mon;
pero 'ls qu' han de destrossarme
«carnicers» més que jo, son.

Perque aquell qui pren molestias
per criá'ns y fe'ns morir,
es més bestia encar' que 'ls bestias,
y que no me 'n vull desdir.

Perque mort tant «baixa»
devant de la gent
may la pot mereixer
qui es com jo «ignocent».

Ja en alguna novillada
sent encare jovenot,
vareig pendre una enrabiada
que ningú esborraria pot.

Ab un ferro fent llanseta
vaig punxarme horriblement,
y ma sanch tant pura y neta
va regar lo paviment,

¡Y alló fou «joguina»
segons varen dir!...
¡Per més tart esperar
lo veure'm morir!...

Com que tinch la sanch ardenta,
á un ximplet que 'm va «punxar»
vaig clavarli tal empena
qu' en l' arena va quedar.

Y al sentir que 'm deyan:—«bravo».—
per tal fet, vaig dir de bó:
«Jo só bestia y me 'n alabo
perque 'n veig més grans que jo»

Puig si aixó aplaudeixen
los civilisats
y 's diuhen «personas»
¡vaya uns disbarats!

Diu qu' admiran la destresa
del qu' á mí 'm té de matar;
¡Déu me val! que si 'n fes presa
no ho podrian pas sentar.

Però com que 'l veig tant neci
vanitós en tant alt grau,
penso ¡bah!, démli 'l despreci
que 'm travessi 'l coll y en pau.

Qu' al veurer personas
de tant poch sentir,
qui pensa una mica
desitja morir.

Un «rum-rum» ran de ma orella
sento á voltas mormular
ab uns crits que á mí 'm fan mella
de «¡Progrés!»... «¡Avens!»... ¡La mar!

Y quan penso que ni 'ls moros
fan un brí d' aixó tant sols,
dich, qu' es la plassa de toros
lo «progrés» dels espanyols.

Perque qui desitja
lo progrés y «Avant»
no aplaudeix en públich
la mort d' un «semblant.»

Mes si acás arriba 'l dia
que jo tinga de morir,
pararé ab gran hidalguia
tot lo coll al mèu «butxi.»

Y si sento qu' aplaudeixen,
com Jesús diré entretant:
—«Déulos pare 'l que mereixen
puig no saten lo que 's fan.»—

Y aixís exhalantne
lo darrer sospir,
contents faré als «curros»
que 'm vejin morir.
S. GOMILA.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

HAMLET.

Lo defecte principal de aquesta ópera, es que Shakespeare, l' immens poeta que será l' admiració de tots los sigles, concebis lo pensament primordial. Las

grans obras de la literatura, no poden posarse en música.

Y la proba nos la donan los autors del *libretto* de l' ópera, que desnaturalisan lo carácter del protagonista y maltractan l' argument del poeta anglés. Mal per mal, hauria valgut més que haguessen escrit un libre titolat *Ofelia* desarrollant los amors desventurats de aquella nena angelical, qu' es l' única nota apacible y tendra de la espantosa tragedia.

Llavors ¡cóm s' hi hauria lluhit lo mestre Thomás, qu' en materias de suavitat y ternura no té rivall Tota l' ópera hauria presentat lo carácter del quart acte, qu' es una preciosa joia que enamora, y que per si sol basta y sobra per acreditar la reputació de un compositor!

Are hi ha de tot: lo preludi esta plé de color dramàtic: la marxa ab que comensa l' acte primer es grandiosa: lo duo amorós entre *Ofelia* y *Hamlet*, recorda l' istil predominant en l' ópera *Mignon*, y es encantador. En cambi 'l coro de patjes plé de ritmes retallats y sense conexió 'l regalém al autor: y l' escena del espectre es massa prolongada. De lo que no es molt superior, donarne poch.

En l' acte segon, *Ofelia* torna á encantarnos ab la seva aria, després de un preludi qu' es una maravella instrumental: lo coro dels cómichs y 'l brindis corejat de *Hamlet* té molt carácter; pero vé 'l segon quadro, es á dir, la representació, una de las escenas més colossals de la tragedia, qu' en l' ópera resulta ser una de las escenas més repelosas. Quan lo músich treballa sobre lo que va escriure Shakespeare, s' enpetiteix; quan vola sense trabas pèl camp de la fantasia es un geni.

La monólech *Ser ó no ser* es una aberració posat en música. Una disquisió filosófica cantada faria riure. Lo monólech no fá riure; pero no interessa. La plegaria de baix es recomenable per la melodia; y 'l terceto de tiple, contralt y baritono resulta una de las pessas més dramáticas de l' obra.

Lo quart acte, ja ho havém dit: es imponderable: de la primera á l' última nota constituheix un raudal de poesia que sublima l' ànima. Los ballables son de una hermosura inefable, y 'ls cants intercalats ab ells no tenen ponderació. ¡Quin conjunt de bellesas! ¡Quina melancolia més atractiva! Aixó, aixó es la música.

L' acte darrer no té gran cosa de particular, á no ser lo cant dels sepulturers y 'l coro lúgubre qu' están impregnats de color local.

Generalment l' instrumentació de aquesta ópera es treballada y abunda en combinacions seductoras. No hi ha una sola pessa que baix aquest punt de vista no mereixi elogis.

Però descartant aquellas situacions dramáticas, ó aquellas en que l' amor hi palpita, s' observa un abús dels temps moderats, y ja es sapigut que 'ls moderats ni en política ni en música son simpàtics.

L' execució admirable per part de la Vitali. Aquesta dona es una artista de cap-de-brot. En lo quart acte es l' encarnació del ideal poètic més refinat. ¡Oh! No pot olvidarse ni 'l recort de la seva véu ben timbrada, ágil, fina y suau, ni 'l recort de las sevas actituds, tant més notables, en quan fugen de la realitat y ofereixen tots los encants de la poesia, sense esforços ni amaneraments. Un aplauso estussiasta á la sublime artista.

La senyora Gini molt discreta. Cantá ab gran expressió dramática l' escena del acte segon y 'l terceto del tercer.

Lo senyor Roudil caracterisá tot l' humanament possible lo tipo de *Hamlet* y en alguns trossos, aquells que ho permeten, estigué inspirat.

Lo baix senyor Roveri, generalment bè.

L' orquesta dirigida per en Goula, admirable, precisa, y trayent á cada punt sorprendents efectes de colorit.

En resúmen: una opera digna de ser oida, y que hauria de despertar més interès del que ha despertat realment en una ciutat com Barcelona, ahont hi ha tants filarmónichs ó al ménos tantas personas que per tals se tenen.

N. N. N.

ESQUELLOTS.

Si fossem polítichs, parlariem del tractat de comers ab Fransa, qüestió que avuy per avuy preocupa á la opinió pública.

No es una qüestió política, es veritat; pero per forsa hauriam de tractarla políticament, perque política l' han feta 'ls homes de Madrit, y aquest diapasson es lo que s' imposa.

De manera que per lo que respecta á L' ESQUELLA ha de deixarse arrancar la pell y callar.

No fos cas que á més de arrancarli la pell, l' hi arranquessin l' ànima.

¡Oh y are, que casi bè son més los periódichs encausats que no 'ls criminals que roban y assassinan y cauhen en poder del jutje.

L'altre dia la simpática *Gaceta de Catalunya*, va ocupar del cap del toro que va ferir a Angel Pastor. Adquirir, se diu, per un alt personatge de Madrid, y 'l simpàtic periòdic va tenir una *cojida*.

Veus' aquí 'l parte del metje:
«Una ferida bastant profunda en las regions del cor (naturalment, aquestas cosas afectan molt). S' ha pronunciat l' inflamació. (A veure ¿qui no s' inflama al veure lo que passa?) No obstant, se confia obtenir un resultat satisfactori (¡No faltaria més!)»

Ab aixó, vaginse ab bromas ab la gent que are goberna!

Un amich mèu, diu que 'l mon se compon:
De un advocat que tot hu embolica, de un militar que tot ho defensa, de un capellá que tot ho beneheix y de un pagés que tot ho manté.

Donchs Barcelona are com are 's compon:
De una periodista que tot ho escriu, de un governador que tot ho denuncia y de un jutje que tot ho encausa.

Diumenje passat varem assistir al banquet dedicat als obrers que van anar a Madrid a defensar lo treball nacional.

Va ser lo banquet dedicat a la mort de l' industria. Pero en tots los brindis hi palpitava una esperansa, y aquesta sobreviurá, com diuben que l' ànima sobreviu al cos.

Los pobles, com lo nostre, no poden morir.
Per ells, després de la semana de Passió vé la Pasqua.

¡Qué dirían los neos si 'l fet que vaig a referirlos, hagués ocorregut en un teatrol!

Afortunadament l' escena passa en una iglesia de Granada lo dia del dijous sant.

Com es natural, allá, com en molts altres puestos, fan un monument grandios y tot plé de ciris, de dalt a baix.

L' encarregat d' encendre vá caure desde la cúpula, estabellantse.

Y 'l fet ja fá quatre anys que 's repeteix de la mateixa manera, al péu de la lletra.

Aixís no 'm negarán que 'l monument de Granada té més merit.

Casi pot compararse a una d' aquellas corridas de toros en que un picador s' estabella ó bé un' espasa surt enganxat a las banyas del toro.

Es un monument *monumental*.

Y a propòsit de toreros.

Ja tenen noticia de la cullida de Cara-Ancha y Angel Pastor.

Donchs l' empresa no espera sinó que 's curin per donar una corrida extraordinaria, precisament a càrrech dels dos espasas.

Es com si la empresa 'ls digués:

—La cornada qu' héu rebut ha sigut de per riure. Tornémhi, a veure si 'us ne donan una de debó que 'us parteixi l' espinada.

Y un poble aixís, diuben que no pot fer tractats de comers ab Fransa?

¡Mentida!

Lo més salat respecte la *cojida* de Angel Pastor, es lo telégrama que van enviarli desde Santander:

Diu aixís:

«Angel Pastor: Inmensa majoria del públich, me mana felicitar-te en son nom».

Ja ho saben los toreros.

Si volen que 'ls felicitin, que 's deixin reventar per un toro.

Conforme veurán si miran la darrera plana, la ilustració del present número está exclusivament consagrada a un acontexement, que junt ab lo tractat de comers, ocupa l' atenció de Barcelona.

Nos referim a la eminent actris Sarah Bernhardt, que a mitja senmana entrant comensará a donar las funcions anunciadas, en la magnifica Sala Beethoven.

Es tant gran l' espectació que desperta la vinguda de aquesta artista, que l' abono vá cubrintse de una manera com may s' havia vist en la nostra ciutat.

Las senyoras sobre tot han sentit a parlar dels trajes de la Sarah, y anirian al teatrol encare que haguésseen d' entrarhi per la finestra.

Es un verdader frenesi.

Nosaltres, que som amants del art fins al entussiasme, estém preparant un número especial de l' *Esquella* consagrat exclusivament a tan gran artista.

Quan la Sarah surti a las taulas, lo nostre número sortirá al carrer.

L' empresa del *Principal* ha rebaixat los preus d'

entrada y localitat, en las funcions d' opera que s' están donant en aquell teatrol.

Molt ben fet.

Mes val *molts poch*s que *pochs molts*.

Lo Liceo volia tornar a obrirse; pero no ha pogut ser.

Se compren perfectament: ab tant temps d' estar tancat, s' han robellat las frontissas.

A Alemania han celebrat lo centenari de Murillo de una manera més digna que aquí a Espanya.

Murillo 's pintava sol per fer bons quadros.

L' ingrata Espanya, en cambi, olvidant las sévas glorias se pinta sola per fer lo seu retrato.

A Milan s' ha celebrat un dinar de muts.

Si aquests muts lo dinar l' haguésseen donat a Barcelona alguns dias endarrera, de segur que tots haurian anat a parar a la presó.

Per alborotadors.

Lo Marqués de Rays s' ha fixat definitivament a Barcelona.

Ja sab lo que 's fá 'l futuro rey de la Nova Bretanya.

Lo tractat de comers deixarà a molta gent sense feyna, y com que are 'l cementiri es plé, lo célebre marqués s' encarregará de anarlos a enterrar a Port Breton.

A Castelló de la Plana s' ha descubert un frare falsificat, que anava fent lo seu negoci fingintse frare de veras.

Per si may s' hi tornan a trobar, jo 'ls donaré un medi segur de descubrirho.

Se deixan olvidada una capsa de rapé. ¿Lo frare pren un polvo y estornuda? Frare de veras. ¿No 'n fa cas? Frare falsificat.

Per acabar, aquí vá una máxima recullida en un álbum:

«Certas donas son com la música de certs autors: ó 's comprenen a primera vista, ó no 's comprenen may»

QUÈNTOS.

Un senyor que ha viatjat molt, parlava un dia de las fondas francesas, y deya:

—Es una veritat que s' hi está molt bé. Los fondistas son molt amables, no hi falta res; pero per altra part es un fástich: una vela, un sobre, un full de paper, tot se cobra, tot figura al compte.

—No me 'n parli, respongué un que l' escoltava: jo un dia, en una fonda de Burdeos, vaig caure al safreig, y al compte van posarm'hi: «Per un bany, dos franchs.»

Un nen de sis anys séu a taula un dia que hi ha un convidat.

Aquest home de poch cumpliments y de molta franquesa ab la familia, está escurant una cuixa de pollastre que té agafada ab los dits.

La criatura ho observa y de repent exclama:

—Jo voldria ser tú.

—¿Per qué fill mèu? l' hi pregunta 'l foraster, esperant que dirá una gracia.

La criatura respon:

—Perque menjaria ab los dits y la mama no m' estiraria las orellas.

Dos nuvis en lo cameril de la Mercé están a punt de rebre la benedicció nupcial que ha de unirlos per tota la vida.

La núvia está molt afectada; en cambi 'l núvi fá broma ab los companys.

Lo capellá al notarho 'l repren dihentli:

—Vaja, vaja, que aquestas no son cosas de riure.

Un tenor de sarsuela está tant enamorat de una cómica, que l' hi diu:

—Si no 's casa ab mi 'm clavo un tiro.

La cómica per evitar una desgracia accedeix a casarshi.

Al cap de un any lo tenor qu' era un home molt inconstant feya l' aleta a otras donas.

—¿Que tal lo teu marit? preguntava a la cómica una séva amiga.

—No me 'n parlis, es un miserable: tinch probas de que m' enganya.

—¿Tant aviat?

—Tant aviat!.. Y lo qu' es més trist, es que a mi ja m' ha tret del repertori.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Vaig ensopegá al total
l' altre nit quan retirava
que tot just las déu cantava
recolzat en un portal.
—¿Ja sabéu lo que 's pregona?
Hu-dos preguntarli vaig.
y 'm respongué sens empaig:
—Jo tersa prima segona.

NET NEBOT DE M. DE REUS.

II.

Encar lo dugas girada
no surt, casi bé tot l' any
tot hu la Sió, y ab afany
treballa ab la Reparada.

PAU SALA.

MUDANSA.

Peix y aucells pot agafá
lo total escrit ab a.
Fá 'l barco quan fá camí
lo total si 's posa ab i.
Y es per cert un peix molt bó
lo total escrit ab o.
Y are jo 't pregunto a tú:
—¿Quí toca aygua es tot ab u?

UN TAPÉ Y F. DE T.

LOGOGRIFO.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom d' home.
- 1 9 8 4 5 2.—Nom de dona.
- 4 2 1 7.—Lo que hi ha d' aquí a Paris.
- 4 2 1.—Un personatge antich.
- 9 4 2.—Una bestia.
- 3 9 1.—Un licor.
- 2 1.—Per agafar peixos.

JOSEPH MOLERA Y PONS.

CONVERSA.

- Senyoreta, accepti aquesta rosa.
- Si accepto; pero la donaré a una noya.
- ¿A qui?
- Entre tots dos ho havém dit.

MERCÉ B. DE Q. Y C.

QUADRAT.

• • •
• • •
• • •
• • •

Sustituir los pichs ab lletres que horisontal y verticalment, digan: Primera ratlla: una ciutat de Europa. Segona ratlla: una ciutat d' Africa. Tercera ratlla: un nom familiar. Quarta ratlla, un animal.

JAUMET Q. Y ROS.

TRENCA-CLOSCAS.

Temo 'l nom.

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo nom de un poble de Catalunya.

A. CHABERT.

GEROGLÍFICH.

QIC
FADA
:
FADDDA

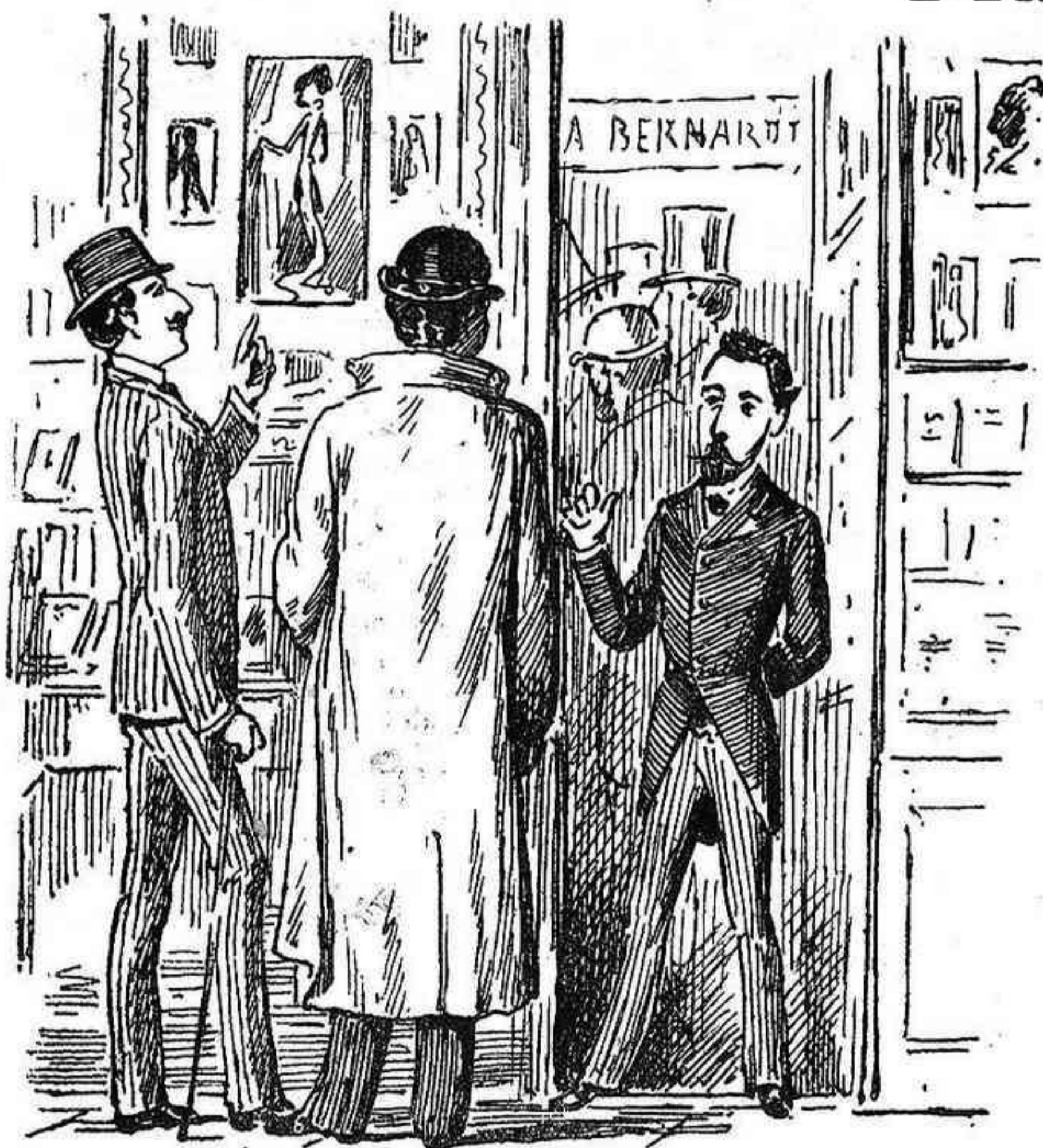
JAUME PAUSAS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1. XARADA 1.^a—*Re-pa-ra-da*.
- 2. IDEM. 2.^a—*Per-ver-sos*.
- 3. MUDANSA.—*Fora-Fira-Fura*.
- 4. SINONIMIA.—*Pallissa*.
- 5. QUADRAT NUMÉRICH. 7 3 5 8
8 5 3 7
3 7 8 5
5 8 7 3
- 6. TRENCA-CLOSCAS.—*Trenca-closcas*.
- 7. QUADRAT DE PARAUAS. R I T A
I R U N
T U P E
A N E C H
- 8. GEROGLÍFICH.—*Val més un forat a la roba que una arruga a la panxa.*

LA VINGUDA DE SARAH BERNHARDT.
PRELUDIS.

— ¡Vaya una dona mes magra!
— ¡Donchs 'cregui que lo qu' es l' abono vá bèn gras!

— ¡Quan no pagaria 'l Sr. Camacho de tenir una dona aixis al seu partit, per treure 'ls quartos als barcelonins!...

— ¡Qué vol pendre?
— Una copa de marrasqui de Zara
— Bernhardt?

— Figúris qu' están á cinch duros de prima...
— Las Catalunyas?
— Fugi d' aquí: las butacas de la Sala Beethoven.

— Pero qui es aquesta senyora Bernhardt que se 'n parla per tot arréu.
— ¡Ay filla, la cosa mes extraordinaria del mon! Una cómica que morint se guanya la vida.

— Mira qu' es *barbiana* aquesta francesa.
— Francament, ab ella sí que hi firmaria 'l tractat.